

การติดเครือข่ายสังคมออนไลน์ของนักเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดพิษณุโลก

SOCIAL NETWORKING ADDICTION AMONG SECONDARY SCHOOL STUDENTS IN PHITSANULOK PROVINCE

นุชทิมา โสภาวาง 5538055 PHPH/M

วท.ม.(สาธารณสุขศาสตร์)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์: วิวัฒน์ กิตติพิชัย, วท.ด.(การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์), พิทยา จารุพูนผล, M.D., อ.ว. (ระบาดวิทยา), D.M.(HRM), ศุภชัย ปิติกุลดั่ง, M.D., ว.ว.(กุมารเวชศาสตร์)

บทคัดย่อ

การศึกษานี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจภาคตัดขวางมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์และการติดเครือข่ายสังคมออนไลน์ของนักเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดพิษณุโลกและปัจจัยที่เกี่ยวข้อง กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนจำนวน 515 ตัวอย่าง จากโรงเรียน 3 แห่ง ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 39 จังหวัดพิษณุโลก เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามชนิดตอบด้วยตนเอง วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนาและสถิติเชิงวิเคราะห์

ผลการศึกษาที่สำคัญดังนี้ (1) นักเรียนมีคะแนนร้อยละเฉลี่ยพฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อการสื่อสารมากที่สุด รองลงมา เพื่อการสืบค้นข้อมูล และเพื่อความบันเทิง (73.95, 69.86, 66.63 ตามลำดับ) โดยนักเรียนมากกว่า ร้อยละ 50 มีการเข้าใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์มากกว่า 21 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ (2) การติดเครือข่ายสังคมออนไลน์มีคะแนน ร้อยละเฉลี่ย 62.63 และคะแนนร้อยละเฉลี่ยรายด้านสูงสุดคือ ด้านการอยากใช้เพิ่มขึ้น รองลงมา ด้านการนึกถึงระลึกถึง ด้านการเปลี่ยนแปลงทางอารมณ์ ด้านการรบกวนกิจวัตรประจำวัน ด้านการควบคุมให้ลดการใช้ไม่ได้ และด้านอาการของ การถอนตัว (69.52, 67.09, 61.11, 60.81, 60.29, 57.47 ตามลำดับ) (3) ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการติดเครือข่ายสังคมออนไลน์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติมีจำนวน 10 ตัวแปร ได้แก่ ระดับการศึกษา ($p < 0.05$) การใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อความบันเทิง การใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อการสื่อสาร ระยะเวลาในการเข้าใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ ตัวแบบจากเพื่อนในการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ การตระหนักรู้ต่อสื่อสังคมออนไลน์ การสนับสนุนจากครูในการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ การใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อการสืบค้นข้อมูล ($r = 0.60, 0.51, 0.30, 0.29, 0.21, 0.16, 0.15$ ตามลำดับ) การควบคุมตนในการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ($r = -0.54, -0.15$ ตามลำดับ) และ (4) ตัวแปรทำนายการติดเครือข่ายสังคมออนไลน์มี 7 ตัวแปร ได้แก่ การใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อความบันเทิง การควบคุมตนในการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ การใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อการสื่อสาร การตระหนักรู้ต่อสื่อสังคมออนไลน์ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระยะเวลาในการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ และการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ($\beta = 0.33, -0.29, 0.27, 0.12, -0.09, 0.08, -0.07$ ตามลำดับ) โดยร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของการติดเครือข่ายสังคมออนไลน์ได้ร้อยละ 56

จากข้อค้นพบจึงมีข้อเสนอแนะว่า ครูและผู้ปกครองควรแนะนำ กระตุ้นเตือน และสร้างวินัยให้เกิดขึ้นกับนักเรียน เพื่อให้นักเรียนสามารถควบคุมตนเองในการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ ทั้งช่วงเวลาและจำนวนชั่วโมงในการเข้าใช้ รวมถึงการแนะนำ ป้อนปรามให้นักเรียนมีการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์อย่างเหมาะสมและสร้างสรรค์ ถูกกาลเทศะ เพื่อเป็นการสร้างภูมิป้องกันการติดเครือข่ายสังคมออนไลน์ และเพื่อให้นักเรียนใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

คำสำคัญ: เครือข่ายสังคมออนไลน์ / การติดเครือข่ายสังคมออนไลน์ / นักเรียน / โรงเรียนมัธยมศึกษา